

[Arbejds- og Socialministeren.]

Der er for mig ingen Tvivl om, at det afgørende for, om Arbejdsfordelingsloven skal opretholdes eller bortfalde, er Beskæftigelsessituationen. Nu er vi heldigvis hidtil kommet gennem Vinteren 1945—46 og i det hele gennem Efterkrigstiden med en væsentlig lavere Arbejdsløshed, end vi i Krigens sidste Dage turde regne med. Medens vi i Februar 1939, 1940 og 1941 havde omkring 27—34 pCt. arbejdsløse, har vi for hele Landet i Februar i Aar kun haft 14,1 pCt. Der er i de to første Uger af Marts kommet en Stigning i Arbejdsløsheden, men denne maa i alt væsentligt henføres til den sene Frostperiode, og jeg mener derfor i denne Sammenhæng at kunne se bort fra denne Stigning.

Vender vi os saa til København, hvor Industrien spiller saa stor en Rolle, var Arbejdsløsheden i Aar i Februar 10,1 pCt. eller lavere end noget af Førkrigsaaene helt tilbage til 1928. Da den overvejende Del af de arbejdsfordelte findes blandt de faglærte Arbejdere, taler dette Forhold ogsaa mod en Forlængelse af Loven.

Ser vi tilbage over Udviklingen indtil nu, kan vi sammenfattende sige, at Arbejdsfordelingsloven blev til under Presset fra den vældige Ledighed i den første Krigsvinter. Naar man opretholdt Fordelingsloven under Krigen, uanset at Ledigheden til Tider var minimal, var Grunden den, at man ikke, medens Tyskerne var i Landet, vilde lade denne Lovgivning bortfalde, da den jo ogsaa holdt Arbejdere borte fra Tyskernes Arbejdspladser. Under den tiltagende Raavaremangel sidste Aar og den deraf følgende Ledighed, navnlig blandt de faglærte, kulminerede Arbejdsfordelingen for atter at falde nu, da vi ser ud til at nærme os Tider med normal Beskæftigelse. Jeg har da Lov at sige, at de ekstraordinære Forhold, som førte til Lovens Vedtagelse og senere Forlængelser, efter min Opfattelse ikke mere foreligger.

Der har naturligvis i hele denne Periode været adskillige Klager fra Arbejdsgivere over Arbejdsfordelingen, og det kan jo være, at det ærede Medlem Hr. Gustav Pedersen vilde sige til mig, hvis jeg anvendte disse Argumenter alt for stærkt, at jeg saa ensidigt paa det. Jeg vil derfor foretrække at tage nogle enkelte Stikprøver fra de mere neutrale Organer, som vi har paa Arbejdsløshedslovgivningens Omraade, nemlig de offentlige Arbejdsanvisningskontorers Indberetninger, som foreligger i Ministeriet.

Jeg tager nogle ganske faa Eksempler derfra. Et Arbejdsanvisningskontor har saa-

ledes paa et vist Tidspunkt været udsat for, at Arbejdsfordelingen inden for Elektrikerne, Malernes og Tømrenes Fag bevirkede, at Forespørgsler angaaende Arbejdskraft ikke har kunnet imødekommes. Et andet Arbejdsanvisningskontor oplyste, at man ofte manglede kvindelig Arbejdskraft under 18 Aar, samtidig med at et meget stort Antal unge Kvinder gik paa Arbejdsfordeling. Et tredje Anvisningskontor har peget paa det uheldige i, at der blev givet Arbejdsfordelingsgodtgørelse til Arbejdsdrenge, samtidig med at der var Mangel paa Lærlinge i flere Fag og tillige stor Mangel paa ung Arbejdskraft inden for Landbruget. Et fjerde Arbejdsanvisningskontor har paa-peget, at der i stor Udstrækning er Arbejdsfordeling for unge Kvinder i 14—18 Aars Alderen ved visse industrielle Virksomheder, medens der samtidig var Mangel paa unge Piger i den nævnte Alder til husligt Arbejde. Et femte Anvisningskontor har nævnt, at der har været stor Mangel paa unge Kvinder til husligt Arbejde og til Hospitalsarbejde, samtidig med at der var en ret kraftig Arbejdsfordeling inden for visse Virksomheder. Et sjette Kontor mener at kunne paastaa, at gifte Kvinder undertiden søger Arbejdsfordelingen opretholdt uden at ønske sig Arbejde, men her greb baade Arbejdsløshedskassen og Arbejdslederne ind, saa man fik dette stoppet i Tide.

Jeg har ikke nævnt disse Ting for at rette Angreb paa nogen, men for at vise, at en Lovgivning af denne Art og Beskaffenhed i sig selv er overmaade vanskelig at administrere, og naar de neutrale Organer paa det beskæftigelsesmæssige Omraade, som Arbejdsanvisningskontorerne efter min Opfattelse med fuld Føje kan kaldes, afgiver saadanne embedsmæssige Indberetninger, kan man sige sig selv, at det ogsaa vejer til ved min Bedømmelse af, hvorvidt man skal opretholde denne Lovgivning, eller vi skal se at komme bort fra den.

Dertil kommer et andet Forhold. Baade fra Landbruget, men, jeg kan føje til, ogsaa fra Byerhvervene har jeg faaet adskillige Henvendelser i de sidste Uger, som alle har haft til Formaal at paapege, at det Problem, vi efter forrige Krig og i 30erne saa rigeligt har beskæftiget os med, fordi der var den store Arbejdsløshed, næppe vil melde sig, hverken i det Omfang eller paa den Maade, som man tidligere har bedømt, at det vilde. Der er ikke saa faa af dem, der beskæftiger mange Folk, som er inde paa, at vi staar over for det Problem, at selve Arbejdskraftmangelen formentlig vil gøre sig gældende allerede i Løbet af ganske faa